

Udskriftsdato: mandag den 22. juni 2026

2015/1 LSF 80 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af straffeloven (Kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr i varetægtssurrogat)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2015-730-0747

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr i varetægtssurrogat)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 873 af 9. juli 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 124, *stk. 4*, indsættes som *3. pkt.*:

»Tilsvarende straffes en varetægtsarrestant, der som frihedsberøvet i institution m.v. uden for kriminalforsorgen uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2016.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. i varetægtssurrogat
 - 2.1.1. Gældende ret for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon i arresthus eller lukket fængsel
 - 2.1.2. Gældende ret for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. for unge varetægtsarrestanter i surrogat
 - 2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationerne mv.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Efter straffelovens § 124, stk. 4, er det strafbart som anholdt eller fængslet uretmæssigt at besidde en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller et lukket fængsel. Formålet med lovforslaget er at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 124, stk. 4, til også at omfatte personer, der er varetægtsfængslet i surrogat.

Baggrunden for forslaget er bl.a., at der har været eksempler på, at tilstedeværelsen af mobiltelefoner under varetægtsfængsling i surrogat har vanskeliggjort efterforskningen af en straffesag. Besiddelse af kommunikationsudstyr er således et reelt problem, og flere politikredse har oplyst, at problemets karakter er det samme i relation til surrogatanbragte arrestanter som i relation til arrestanter, der er anbragt i kriminalforsorgens lukkede fængsler og arresthuse.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, der ligger bag kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr som anholdt eller fængslet i et arresthus eller et lukket fængsel, også gør sig gældende i forhold til personer, der er varetægtsfængslet i surrogat. Det vil navnlig sige hensynet til en effektiv strafforfølgning og til, at varetægtsfængslingen (i surrogat) sker under forhold, der væsentligt begrænser risikoen for omgåelse af kontrolforanstaltninger som besøgs- og brevkontrol med henblik på at modvirke politiets efterforskning.

Det foreslås derfor, at straffelovens § 124, stk. 4, ændres, således at uretmæssig besiddelse af mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr i varetægtssurrogat ligeledes bliver kriminaliseret.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. i varetægtssurrogat

2.1.1 Gældende ret for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon i arresthus eller lukket fængsel

2.1.1.1. Straffelovens § 124, stk. 4, blev indført ved lov nr. 527 af 6. juni 2007 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (Kriminalisering af at besidde mobiltelefoner i fængsler m.v.). Bestemmelsen kriminaliserer uretmæssig besiddelse af mobiltelefon eller lignende kom-

munikationsudstyr og omfatter anholdte og fængslede personer i arresthuse og lukkede fængsler. Overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Baggrunden for straffelovens § 124, stk. 4, er bl.a., at mobiltelefoner mv. gør det muligt for varetægtsarrestanter, der enten er fængslet i isolation eller underlagt besøgs- og brevkontrol, at omgå disse kontrolforanstaltninger og derved eventuelt modvirke politiets efterforskning. Hertil kommer, at mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr kan være med til at gøre det nemmere for indsatte at planlægge undvigelse fra fængsler og arresthuse samt at begå ny kriminalitet, herunder narkokriminalitet inden for kriminalforsorgens institutioner. Justitsministeriet fandt på den baggrund, at en kriminalisering kunne være et effektivt middel til at nedbringe antallet af mobiltelefoner.

2.1.1.2. Ved en fængslet forstås en person, der afsoner fængselsstraf eller forvandlingsstraf for bøde, eller som er varetægtsfængslet.

Udtrykket arresthus omfatter 36 arresthuse i Danmark fordelt over hele landet. Herudover er der Københavns Fængsler (Vestre Fængsel, Blegdamsvejens Fængsel og Politigårdens Fængsel mv.) samt arrestafdelinger i nogle af de åbne og lukkede fængsler. Hertil kommer endvidere Institutionen for Frihedsberøvede Asylansøgere, Ellebæk. Omfattet af udtrykket lukket fængsel er de lukkede fængsler, der for tiden er Statsfængslet i Vridsløselille, Anstalten ved Herstedvester, Statsfængslet i Nyborg, Statsfængslet i Ringe, Statsfængslet Østjylland og en række lukkede fængselsafdelinger i de åbne fængsler.

Endvidere gælder bestemmelsen om straf for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr også for personer, der i medfør af straffelovens § 70 er anbragt i forvaring i arresthuse og lukkede fængsler, jf. straffelovens § 124, stk. 6.

Bestemmelsen omfatter desuden udlændinge, som er frihedsberøvet i et arresthus eller lukket fængsel efter de særlige regler i udlændingeloven.

Bestemmelsen om uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. omfatter ikke tvangsanbragte personer. Uden for bestemmelsen falder således f.eks. personer, der i medfør af straffelovens §§ 68 og 69 er dømt til anbringelse i hospital for sindslidende eller i institution for personer med vidtgående psykiske handicap.

Uden for bestemmelsen falder endvidere personer, der er varetægtsfængslet i surrogat, eksempelvis unge mennesker, der i stedet for varetægtsfængsel i arresthuse og lukkede fængsler er frihedsberøvet i institution mv., samt personer, der i medfør af straffelovens § 74 a er idømt ungdomssanktion og er frihedsberøvet i institution mv.

2.1.1.3. I uretmæssig besiddelse af en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr ligger, at den pågældende skal have det omhandlede udstyr enten på sin person eller i sit opholdsrum, i sit skab på arresthusets eller fængslets arbejdsplads eller andre steder, der er undergivet vedkommendes rådighed. Der kan i den forbindelse afhængigt af omstændighederne foreligge besiddelse, selv om den pågældende har gemt udstyret på fællesarealer. Det bemærkes, at selv en meget kortvarig besiddelse af udstyret er strafbar efter bestemmelsen.

Strafbar medvirken (eller forsøg herpå) til en indsats uretmæssige besiddelse vil eksempelvis kunne foreligge, hvis en person kaster en mobiltelefon ind over muren til et arresthus eller lukket fængsel med henblik på at bringe telefonen i en indsats besiddelse. På samme måde vil det kunne udgøre strafbar medvirken at sende en mobiltelefon med posten til en indsat.

For så vidt angår besøgende og andre, der opdages med udstyret i et arresthus eller lukket fængsel, må det

bero på en konkret vurdering, om udstyret opbevares af den pågældende med henblik på at sætte en indsat i besiddelse af udstyret.

2.1.1.4. Det er endvidere strafbart som besøgende eller anden udefrakommende uretmæssigt at medtage en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller lukket fængsel.

Dette omfatter alle, der får adgang til et arresthus eller lukket fængsel, eksempelvis medarbejdere, eksterne håndværkere samt besøgende, herunder forsvarere.

Der kan straffes for uretmæssigt at medtage en mobiltelefon mv., selv om det i det pågældende tilfælde ikke kan lægges til grund, at f.eks. en besøgende har haft forsæt til at overdrage en medbragt mobiltelefon til en anholdt eller fængslet person.

Hermed kan eksempelvis en besøgende i et lukket fængsel, der medtager (eller forsøger at medtage) en mobiltelefon uden om sikkerhedsforanstaltningerne, straffes, selv om det anføres, at telefonen blev medbragt med henblik på, at den pågældende selv kunne gennemføre telefonsamtaler i fængslet.

2.1.1.5. Det kommunikationsudstyr, som er omfattet af forbuddet, er elektronisk udstyr, der sætter – eller sammen med andre enheder vil kunne sætte – en person i stand til at kommunikere med andre i lyd, tale eller på skrift.

Det er f.eks. tilfældet, når der er tale om besiddelse af hele mobiltelefoner, satellittelefoner, walkie talkie-enheder, (håndholdte) computere og personsøgere. Omfattet er også f.eks. trådløse telefoner og trådløse hovedtelefonsæt (såkaldte headset), der sætter besidderen i stand til at kommunikere via en enhed, der er tændt i det omgivende område. Visse tv-spil (såkaldte spillekonsoller) vil også kunne være omfattet.

Besiddelse af tilbehør eller enkelte dele af kommunikationsudstyret, herunder f.eks. et batteri til en mobiltelefon, en enhed, der kan oplade et sådant batteri, eller et sim-kort, der etablerer forbindelsen fra en mobiltelefon, kan straffes som forsøg, hvis det bevises, at der foreligger forsæt til at fuldbyrde en overtrædelse af bestemmelsen om straf for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv.

2.1.1.6. Med hjemmel i straffuldbyrdslovens § 36, stk. 4, 2. pkt., og retsplejelovens § 776, 1. pkt., har justitsministeren fastsat regler om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr, jf. § 2, stk. 1, nr. 11, i bekendtgørelse nr. 406 af 9. april 2015 (genstandsbekendtgørelsen) og tilhørende vejledning nr. 9213 af 13. april 2015 (genstandsvejledningen).

Med hjemmel i straffuldbyrdslovens § 53, stk. 1, 1. pkt., har justitsministeren fastsat regler om gennemførelsen af afsoneres ret til besøg, herunder besøgendes retmæssige besiddelse af mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr, jf. § 7 i bekendtgørelse nr. 407 af 9. april 2015 (besøgsbekendtgørelsen) og tilhørende vejledning nr. 9215 af 13. april 2015 (besøgsvejledningen).

Endvidere er der med hjemmel i retsplejelovens § 776 fastsat regler om varetægtsarrestanters ret til besøg, herunder de besøgendes adgang til at medbringe mobiltelefoner mv., jf. § 50, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 419 af 9. april 2015 (varetægtsbekendtgørelsen) og vejledning nr. 9197 af 13. april 2015 (varetægtsvejledningen).

I kriminalforsorgens institutioner er der i dag lokale regler eller praksis om ansattes mulighed for at medtage og anvende private mobiltelefoner i tjenesten.

I flere af kriminalforsorgens lukkede fængsler er der indført et generelt forbud mod at medbringe og anvende private mobiltelefoner af hensyn til risikoen for, at indsatte ulovligt sætter sig i besiddelse af telefonerne eller i værste fald måske gennem trusler eller lignende søger at få telefonerne overdraget. De

ansattes private mobiltelefoner placeres derfor i institutionernes nøgleboks eller lignende. I særlige tilfælde kan en ansat få tilladelse til at medbringe en mobiltelefon i fængslet.

I kriminalforsorgens arresthuse, herunder Københavns Fængsler og åbne fængsler, skal mobiltelefonerne som altovervejende hovedregel placeres i institutionernes garderobeskab eller lignende. De ansatte kan lejlighedsvis kontrollere mobiltelefonerne for opkald og beskeder. Anvendelse af mobiltelefon må ikke finde sted, hvor der er indsatte til stede.

2.1.1.7. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til lov nr. 527 af 6. juni 2007 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (Kriminalisering af at besidde mobiltelefoner i fængsler m.v.), jf. lovforslag nr. L 201 af 28. marts 2007, pkt. 3.4.11, at det som udgangspunkt for strafudmålingen forudsættes, at en overtrædelse af bestemmelsen i straffelovens § 124, stk. 4, 1. pkt., om indsattes uretmæssige besiddelse i førstegangstilfælde straffes med fængsel i 7 dage.

For så vidt angår indsatte i kriminalforsorgens arresthuse og lukkede fængsler fremgår det, at fængselsstraffen almindeligvis bør fastsættes ubetinget, da gerningsmanden er tidligere straffet og udstår straf eller er varetægtsfængslet på gerningstidspunktet. Hvis en ikke-indsat indsmugler eller forsøger at indsmugle ulovligt kommunikationsudstyr til en indsat, således at der kan straffes for (forsøg på) medvirken til uretmæssig besiddelse, vil fængselsstraffen for den ikke-indsatte i førstegangstilfælde normalt kunne fastsættes betinget, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Er en ikke-indsat under 18 år og ikke tidligere straffet af relevans for sagen, bør overtrædelsen i førstegangstilfælde dog normalt kunne afgøres med bøde.

Det angivne straffniveau er vejledende og kan fraviges af domstolene i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Overtrædes et forbud mod besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, vil dette i øvrigt kunne få betydning for spørgsmålet om nægtelse af udgang mv., udelukkelse fra fællesskab og prøveløsladelse.

2.1.2. Gældende ret for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. for unge varetægtsarrestanter i surrogat

2.1.2.1. For så vidt angår unge, der varetægtsfængsles efter § 762 i retsplejeloven, skal vedkommende som udgangspunkt – når den sigtede er under 18 år – anbringes i varetægtssurrogat på en sikret døgninstitution, hvis den unge samtykker hertil, medmindre der foreligger særlige grunde til at påstå en almindelig varetægtsfængsling under kriminalforsorgen. Unge, der har ophold på en sikret afdeling som led i en varetægtsfængsling, er omfattet af reglerne om magtanvendelse i lov om social service, jf. §§ 123 og 123 a i lovbekendtgørelse nr. 150 af 16. februar 2015 med senere ændringer (serviceloven). Dette gælder, uanset om vedkommende er over eller under 18 år.

Det følger af servicelovens § 123, stk. 6, at for unge, der efter reglerne i retsplejeloven er anbragt i sikrede afdelinger i stedet for varetægtsfængsling, finder retsplejelovens § 771 og § 772, stk. 1, og stk. 2, 1. pkt., om besøg og brevveksling mv. anvendelse, således at politiet kan træffe beslutning om besøgs- og brevkontrol. Dette er nærmere reguleret i § 29 i bekendtgørelse nr. 186 af 20. februar 2015 om magtanvendelse over for børn og unge anbragt uden for hjemmet (magtanvendelsesbekendtgørelsen).

Det følger af § 29, stk. 6, i magtanvendelsesbekendtgørelsen, at politiet af hensyn til varetægtsfængslingsens øjemed kan modsætte sig, at en ung i varetægtssurrogat fører telefonsamler eller foretager anden kommunikation, eller betinge telefonsamtaler og anden kommunikation af, at samtalen overhøres.

Unge i varetægtssurrogat kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i den

sikrede afdeling tillader det. Politiet kan af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed modsætte sig, at en ung, der er anbragt i varetægtssurrogat, modtager besøg eller forlange, at besøg finder sted under kontrol, jf. retsplejelovens § 771, stk. 1, jf. servicelovens § 123, stk. 6.

For unge i varetægtssurrogat finder reglerne i servicelovens § 123 a anvendelse for så vidt angår undersøgelse af opholdsrum eller person. Efter servicelovens § 123 a kan institutionen ligeledes træffe bestemmelse om at tilbageholde effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Endvidere følger det af servicelovens § 123, stk. 7, at unge over 18 år er omfattet af § 123, stk. 1 og 3-6, om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse. Det er bl.a. tilfældet, når opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 765. Bestemmelsen medfører bl.a., at personalet på anbringelsesstedet således også kan anvende magt over for unge over 18 år i form af fysisk magtanvendelse, aflåsning af værelser i sikrede afdelinger, isolation på sikrede afdelinger, undersøgelse af børn og unges person, opholdsrum samt tilbageholdelse af effekter.

2.1.2.2. I forbindelse med varetægtssurrogat af frihedsberøvende karakter i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3 og 4, kan politiet træffe bestemmelse om besøgs- og brevkontrol i medfør af en analogi af retsplejelovens §§ 771 og 772, jf. Østre Landsrets dom af 18. februar 1999 (gengivet i UfR 1999.933 Ø). Politiet kan således træffe bestemmelse om besøgs- og brevkontrol for personer, der måtte være varetægtsfængslet i surrogat på eksempelvis en psykiatrisk afdeling.

2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2.1. Det er Justitsministeriets opfattelse, at de hensyn, der ligger bag den nuværende kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr som anholdt eller fængslet i et arresthus eller lukket fængsel i straffelovens § 124, stk. 4, 1. pkt., også gør sig gældende i forhold til personer, der er varetægtsfængslet i surrogat. Det vil navnlig sige hensynet til en effektiv strafforfølgning og til, at varetægtsfængslingen (i surrogat) sker under forhold, der væsentligt begrænser risikoen for omgåelse af kontrolforanstaltninger som besøgs- og brevkontrol med henblik på at modvirke politiets efterforskning.

Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at bestemmelsen i straffelovens § 124, stk. 4, 1. pkt., også bør finde anvendelse på varetægtsarrestanter, der er frihedsberøvet i institution mv. uden for kriminalforsorgen, således at uretmæssig besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i varetægts-surrogat ligeledes bliver kriminaliseret.

Der har været eksempler på, at tilstedeværelsen af mobiltelefoner under varetægtsfængsling i surrogat har vanskeliggjort efterforskningen af en straffesag. Besiddelse af kommunikationsudstyr er således et reelt problem, og flere politikredse har oplyst, at problemets karakter er det samme i relation til surrogat-anbragte arrestanter som i relation til arrestanter, der er anbragt i kriminalforsorgens lukkede fængsler og arresthuse

Rigsadvokaten har oplyst at være bekendt med, at der i et antal sager – uanset at denne personkreds ikke er omfattet af de gældende regler – er sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, hvor besiddelsen af mobiltelefon mv. har fundet sted, mens den domfældte var surrogatvaretægtsfængslet i en ungdomsinstitution eller på en psykiatrisk afdeling. Rigsadvokaten vil gennemgå de sager, hvor man er bekendt med, at der uden det fornødne retlige grundlag er sket domfældelse for besiddelse

af mobiltelefon mv. i forbindelse med surrogatvaretægtsfængsling i en ungdomsinstitution eller på en psykiatrisk afdeling, med henblik på at vurdere eventuelle tiltag i den forbindelse.

2.2.2. Med forslaget udvides den personkreds, der allerede i dag er omfattet af bestemmelsen om straf for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv., således at kriminaliseringen også kommer til at omfatte personer, som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3, efter rettens bestemmelse i stedet for varetægtsfængsling har ophold i egnet hjem eller institution, eller som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 4, skal undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution (surrogatanbragt), samt varetægtsarrestanter, som i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt uden for kriminalforsorgen (overført til fuldbyrdelsesanstalt mv.).

Varetægtsarrestanter, som i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, af helbredsmæssige grunde er anbragt uden for varetægtsfængsel, vil også være omfattet.

Omfattet af forslaget er eksempelvis surrogatvaretægtsfængslede unge under 18 år på en sikret døgninstitution og surrogatvaretægtsfængslede på en psykiatrisk afdeling.

Uden for den foreslåede bestemmelses anvendelsesområde falder unge, der er frihedsberøvet som led i fuldbyrdelse af en strafferetlig afgørelse, herunder unge under 18 år, der afsoner fængselsstraf på en sikret døgninstitution, eller unge, der har ophold på en sikret afdeling som følge af en ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a. Uden for bestemmelsens anvendelsesområde falder endvidere unge, der ikke er varetægtsfængslet, men som er anbragt på sikrede afdelinger af sociale årsager, uanset at disse uretmæssigt måtte være i besiddelse af en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr som følge af administrative regler fastsat ud fra ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn.

Uden for bestemmelsen falder endelig personer, der i medfør af straffelovens §§ 68 og 69 er dømt til anbringelse i hospital for sindslidende eller i institution for personer med vidtgående psykiske handicap.

Baggrunden for denne afgrænsning er navnlig, at problemer med mobiltelefoner i institutionerne mv. i praksis er størst i forbindelse med varetægtsfængsling, hvor tilstedeværelsen af mobiltelefoner kan vanskeliggøre efterforskningen af en straffesag.

Der foreslås ikke nogen tilsvarende udvidelse af straffelovens § 124, stk. 4, for så vidt angår besøgendes og andre udefrakommendes uretmæssige medtagen af mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr i institutionen mv. Det bemærkes dog, at den foreslåede kriminalisering af surrogatvaretægtsarrestanters uretmæssige besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr medfører, at besøgende eller andre udefrakommende, som medbringer sådant udstyr med henblik på at sætte en varetægtsarrestant i besiddelse af udstyret, efter omstændighederne kan straffes for medvirken (eller forsøg herpå).

2.2.3. Der lægges ikke op til at regulere spørgsmålet om, hvornår besiddelse af mobiltelefon mv. er uretmæssig. Uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. foreligger, når en person i varetægtssurrogat besidder en mobiltelefon mv., og det f.eks. efter regler fastsat af institutionen mv. ikke er tilladt for den pågældende at være i besiddelse af en mobiltelefon mv. på den pågældende institution mv., eller varetægtsarrestanten er underlagt besøgs- og brevkontrol og som følge deraf ikke må være i besiddelse af en mobiltelefon.

2.2.4. Kriminaliseringen vil også omfatte alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen, jf. herved straffelovens § 23, stk. 1. Det bliver dermed også strafbart for andre personer end den surrogatvaretægtsfængslede at (forsøge at) indsmugle en mobiltelefon mv. Medvirkensansvar forudsætter fornøden tilregnelser (forsæt) til alle led i den fuldbyrdede forbrydelses gerningsindhold.

Det bemærkes i den forbindelse, at det forudsættes, at institutionen mv. i relevant omfang orienterer andre personer, der har ophold på stedet, samt besøgende og andre udefrakommende om reglerne for besiddelse af mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr på institutionen mv.

2.2.5. Det forudsættes, at det beskrevne straffniveau, der fremgår af de almindelige bemærkninger til lov nr. 527 af 6. juni 2007 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (Kriminalisering af at besidde mobiltelefoner i fængsler m.v.), jf. lovforslag nr. L 201 af 28. marts 2007, pkt. 3.4.11, videreføres med det foreslåede § 124, stk. 4, jf. forslaget § 1, nr. 1. Der henvises endvidere til punkt 2.1.1.7.

En varetægtsarrestants overtrædelse af bestemmelsen vil således som udgangspunkt i førstegangstilfælde skulle straffes med fængsel i 7 dage. Hvis en ikke-varetægtsarrestant indsmugler eller forsøger at indsmugle ulovligt kommunikationsudstyr til en varetægtsarrestant, således at der kan straffes for (forsøg på) medvirken til uretmæssig besiddelse, vil fængselsstraffen for ikke-varetægtsarrestanten i førstegangstilfælde normalt kunne fastsættes betinget, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Er en ikke-varetægtsarrestant under 18 år og ikke tidligere straffet af relevans for sagen, bør overtrædelsen i førstegangstilfælde dog normalt kunne afgøres med bøde.

Det angivne straffniveau er vejledende og kan fraviges af domstolene i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om at udvide den personkreds, der er omfattet af bestemmelsen om straf for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, må antages at medføre en marginal forøgelse af strafmængden, som samlet set vurderes at kunne håndteres inden for den nuværende kapacitet, herunder kapacitet inden for de sikrede institutioner.

Den personkreds, der er omfattet af forslaget, opholder sig på institutioner, der hører under regionerne, og – for så vidt angår Sønderbro - Den Sikrede Institution – Københavns Kommune. Lovforslaget indebærer imidlertid ingen nye opgaver for regionernes eller Københavns Kommunes institutioner, eftersom de personer, der – hvis lovforslaget vedtages – vil kunne straffes for uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv., heller ikke i dag må være i besiddelse af mobiltelefon mv., hvis eksempelvis de er underlagt besøgs- og brevkontrol. Med lovforslaget vil de imidlertid fremover – som noget nyt – kunne straffes for den uretmæssige besiddelse.

Med lovforslaget vil institutionerne således som udgangspunkt skulle politianmelde den pågældende varetægtsarrestant for forholdet. Opgaven forbundet hermed vurderes dog at være af meget begrænset omfang for institutionerne.

Der lægges med lovforslaget ikke op til yderligere opgaver for institutionerne mv. eller øget kontrol med de pågældende varetægtsarrestanter.

Det forudsættes, at institutionerne mv. i relevant omfang orienterer andre personer, der har ophold på stedet, og besøgende mv. til en varetægtsarrestant, der f.eks. er underlagt besøgs- og brevkontrol, om, at den pågældende arrestant ikke må være i besiddelse af en mobiltelefon. Det forudsættes ligeledes at være tilfældet i dag, hvorfor forslaget heller ikke på dette punkt indebærer nye opgaver for institutionerne mv.

På denne baggrund vurderes det, at lovforslaget ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Lovforslaget har i perioden fra den 9. oktober til den 6. november 2015 været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Københavns Kommune, Landsforeningen KRIM, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Fængselsforbundet, HK-Landsklubben for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgsforeningen, SAVN, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Dansk Socialrådgiverforening, Foreningen af Socialchefer, Red Barnet, Dansk Sygeplejeråd, Foreningen af Danske Lægestuderende, Lægeforeningen og Sundhedsstyrelsen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende § 124, stk. 4, i straffeloven straffes den, der i et arresthus eller lukket fængsel som anholdt eller fængslet uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Bestemmelsen gælder også for personer, der i medfør af straffelovens § 70 er anbragt i forvaring, jf. straffelovens § 124, stk. 6.

Det foreslås at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 124, stk. 4, således at varetægtsarrestanter, der er frihedsberøvet i institution mv. uden for kriminalforsorgen, fremover omfattes af bestemmelsen. Det drejer sig om den persongruppe, der i dag er omfattet af straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2. Det vil sige personer, som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3, efter rettens bestemmelse i stedet for varetægtsfængsling har ophold i egnet hjem eller institution, eller som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 4, skal undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution (surrogatanbragt), samt varetægtsarrestanter, som i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt uden for kriminalforsorgen (overført til fuldbyrdelsesanstalt mv.).

Varetægtsarrestanter, som i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, af helbredsmæssige grunde er anbragt uden for varetægtsfængsel, vil også være omfattet.

Der foreslås ikke nogen tilsvarende udvidelse af straffelovens § 124, stk. 4, for så vidt angår besøgendes og andre udefrakommendes uretmæssige medtagen af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i institutionen mv. Det bemærkes dog, at den foreslåede kriminalisering af varetægtsarrestanters uretmæssige besiddelse af mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr medfører, at besøgende eller andre udefrakommende, som medbringer sådant udstyr med henblik på at sætte en varetægtsarrestant i besiddelse af udstyret, efter omstændighederne kan straffes for medvirken (eller forsøg herpå).

Uretmæssig besiddelse af mobiltelefon mv. foreligger, når varetægtsarrestanter i varetægtssurrogat f.eks. i strid med regler fastsat af institutionen mv. er i besiddelse af mobiltelefoner eller lignende kommunikationsudstyr på den pågældende institution mv. Der vil eksempelvis være tale om uretmæssig besiddelse, når en varetægtsarrestant er underlagt besøgs- og brevkontrol og som følge deraf ikke må være i besiddelse af en mobiltelefon.

Det kommunikationsudstyr, der er omfattet af bestemmelsen, foreslås afgrænset på samme måde som efter den gældende bestemmelse i straffelovens § 124, stk. 4. Dette udstyr omfatter således alt elektronisk udstyr, der sætter – eller sammen med andre enheder vil kunne sætte – vedkommende i stand til at kommunikere med andre i lyd, tale eller på skrift.

Det er f.eks. tilfældet, når der er tale om besiddelse af mobiltelefoner, satellittelefoner, walkie talkie-enheder, (håndholdte) computere og personsøgere. Omfattet er også f.eks. trådløse telefoner og trådløse hovedtelefonsæt (såkaldte headset), der sætter besidderen i stand til at kommunikere via en enhed, der er tændt i det omgivende område, ligesom visse tv-spil (såkaldte spillekonsoller) også vil kunne være omfattet.

Besiddelse af tilbehør eller enkelte dele af kommunikationsudstyret, herunder f.eks. et batteri til en mobiltelefon, en enhed, der kan oplade et sådant batteri, eller et sim-kort, der etablerer forbindelsen fra en mobiltelefon, kan straffes som forsøg, hvis det er muligt at bevise, at der foreligger forsæt til at fuldbyrde en overtrædelse af bestemmelsen om straf for uretmæssig besiddelse af mobiltelefoner mv.

Det forudsættes, at det gældende straffniveau for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, videreføres, således at en varetægtsarrestants overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt i førstegangstilfælde straffes med fængsel i 7 dage. Hvis en ikke-varetægtsarrestant indsmugler eller forsøger at indsmugle ulovligt kommunikationsudstyr til en varetægtsarrestant, således at der kan straffes for (forsøg på) medvirken til uretmæssig besiddelse, vil fængselsstraffen for ikke-varetægtsarrestanten i førstegangstilfælde normalt kunne fastsættes betinget, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Er en ikke-varetægtsarrestant under 18 år og ikke tidligere straffet af relevans for sagen, bør overtrædelsen i førstegangstilfælde dog normalt kunne afgøres med bøde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. marts 2016.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 124. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Den, der et i arresthus eller lukket fængsel som anholdt eller fængslet uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. På samme måde straffes den, som uretmæssigt medtager en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller lukket fængsel.

Stk. 5-6. ---

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. juli 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 124, stk. 4, indsættes som 3. pkt.:

»Tilsvarende straffes en varetægtsarrestant, der som frihedsberøvet i institution m.v. uden for kriminalforsorgen uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. marts 2016.